

Любовта, която минава през стомаха

Дървената лъжица отмерваше ритмично нарастващата скорост на напрежението на Елеонора. Тя енергично разбъркваше арпаджик в тенджерата, докато в главата ѝ тягостни мисли следваха подскоците на миниатюрните лукчета, а горчивите сълзи се стичаха по страните ѝ и капеха в горещата гозба.

Елеонора Хаджикметска беше елегантна жена в началото на средната си възраст, с перфектна стойка и изрядна прическа, с безупречен стил и елегантен личен живот. Дъщеря на съдия и детска лекарка, като момиче за Елеонора се грижеше предимно баба ѝ – възпитаничка на прочутия Робърт колеж, нещо нечувано по онова време в България. Вече девойка, Елеонора се радваше на вниманието на многобройни младежи, ала ни един не можеше да се похвали с успех пред нея. Завърши английска литература и беше обещаващ преводач, докато не се омъжи, съвсем очаквано, за капитан далечно плаване. От деня на сватбата насетне тя напусна работа и се посвети предимно на дома и двете деца, които роди. С образцовото възпитание, което получи от баба си, и със заплатата на мъжа си – капитана, нареди изискано и с вкус семейното жилище и обзаведе по свой вкус просторната кухня. Избягваше модерните за месец или два луксозни съдове и прибори, канистории и кастроли – придържаше се към класическите, качествени и аристократични на вид сервизи от чешки порцелан и кристал, чугунените дълбоки тигани и тежките дебелостенни тенджери. На

масивната маса слагаше винаги бяла ленена покривка и текстилни салфетки, в средата ѝ хлябът беше положен в плетен панер с тъкана салфетка, до него – елегантни солница, пиперница и оливерник. Там винаги присъстваше гарафа с вода, чиниите бяха подредени по етикет една в друга по реда на консумацията на ястията от менюто, супата винаги се поднасяше в голям бял супник с черпак с дръжка, положена в улейчето на капака. Пред печката Елеонора твореше чудеса от вкусове и аромати. Основата на нейните кулинарни магии беше положена от бабата от Робърт колеж, обучила малката на стил, вкус и домакинство, а като девойка бъдещата капитанска съпруга попиваше знания, умения и навици отвсякъде, откъдето ѝ се отдадеше възможност. Възможности тя имаше много – и от високото ѝ образование, и от средата, която ѝ дадоха родителите, и от контактите, които ѝ създаде съпругът ѝ. Елеонора попиваше от дамите от хайлайфа рецепти и тенденции; от различните по възраст семейни приятелки – стари, забравени семейни шедьоври; от мъжа си, колегите му и техните съпруги – екзотични деликатеси. Любознателна и активна, тя опитваше и се интересуваше от всеки нов за нея вкус. Не се стесняваше да помоли да я научат и внимателно подбираше най-доброто от най-доброто. Дългогодишният опит я беше научил да разпознава само по някоя съставка дали рецептата би била здравословна, ефирна и лека, или е за проста тежка гозба, която би докарала киселини и дискомфорт на по-чувствителен стомах. Ако, например, чуеше фразата „слагаш две чаши олио в брашното“ в нечия инструкция за кекс, тя безкомпромисно поставяше длан като стопер пред себе си и категорично заявяваше „Благодаря, достатъчно!“. Естествено Елеонора не хабеше шанса да блесне с тези фини яс-

тия, като ги изпълни с прости продукти тип „ширпотреба“. Тя беше стъпвала в хипермаркет едва броени пъти и то колкото да се убеди, че мястото ѝ не е там. Обхождайки с отвращение щандовете, тя беше забелязала в открит фризер с натрупани вакуумирани кървави пликове телешко, пилешко и карантия, едни мънички тарелки с наредени черупки със заготовки на прословутите охлюви по бургундски. При вида на жалката имитация на този изискан деликатес тя изхвърча от вмирянания на кръв магазин, скочи в колата, отиде на село при свекърва си и събра цяла торба екологично чисти охлюви от градината. Вкъщи ги държа затворени три денонощия с мрежест капак в тенджерата, като редовно почистваше това, което отделяха. Едва тогава ги свари и изчопли с карфица от черупките им, почисти неядливите остатъци от мускулестото им краче и ги натъпка обратно с обилна порция масло и магданоз. И то не какви да е – домашно избито масло от селския пазар в четвъртък и крехък магданоз, който зеленееше в една от четирсет и осемте кашпи със зелени подправки, които отглеждаше на балкона. Съпругът ѝ, често и негови колеги, тръгващи на плаване към екзотични дестинации, отпътуваха с подробен списък за редки подправки и провизии, които Елеонора изискваше от тях почти като кръвен данък. Така цяла една флотилия от български капитани работеше за снабдяването на кухнята на госпожа Хаджикметска, носейки или изпращайки дефицитна стока от всички части на света – шафран от Индия, веяно филе от съомга от Норвегия, кокосови орехи от Мадагаскар, дълъг ориз „басмати“ от Китай, ликьор „Калуа“ от Латинска Америка, водораслови листа и маринован джинджирил от Япония. Дори котлети от кенгуру от Австралия – два пъти! За благодарност за редовните и

коректни доставки тя се отплащаше с пищни семейни вечери, на които представяше седемстепенно интернационално мултикултурно меню в уютна аристократична обстановка. Тя почти не повтаряше ястие и винаги изненадваше с чудати блюда. На огромна почит бяха нейните рецепти, почерпани от световната литературна класика като прочутите супа от миди от романа „Моби Дик“, печена каракуда, кисната за денонощие в козе прясно мляко „а ла Чехов“, да не говорим за прочутото дайкири „Хемингуей“ – тя беше истински бог на шейкърта!

Случи се така, че капитан Хаджикметски почина твърде млад – точно когато децата вече се отделиха, а те двамата с Елеонора все още имаха твърде много време до старини и твърде малко общи спомени от сушата и морето – липса, която двамата чакаха две десетилетия, за да поправят. И именно в момента, когато дойде тяхното време, съпругът се помина внезапно.

Минаха няколко години, официалният траур вече беше приключил, децата сами подтикнаха Елеонора да потърси отново личното си щастие в обятията и дома на друг мъж. Тогава, след няколкомесечно проучване и таен кастинг, съвсем неочаквано и по щастливо стечение на съдбата тя срещна на съвсем импровизирано гости у приятели, подготвяно грижливо близо две седмици, архитектът Генчо Градев.

Ефектна дама като Елеонора привлече веднага вниманието на архитект Градев. Стеснителният, но изключително сериозен и достолепен вдовец беше впечатлен от нейната изискана аристократичност, а и самотата доста го мъчеше, след като покойната госпожа Градева се пресели в отвъдното и остави домашните му дела на произвола. Елеонора бързо се настани в сърцето и дома му, като преди това, както изисква

доброто възпитание, получи брачен пръстен и подписа на Генчо върху съответния документ.

Бракът вървеше безметежно и романтично – Елеонора и архитект Градев направиха визита на роднини в ямболско и отнесоха вкъщи със семейното возило отбрани армагани. Буркани със слънчеви домати-конкасе, бейби-краставички в тайна семейна марината, био картофи и зеле, яйца от свободно отглеждани кокошки клас „А“ и ръчно бутилиран сок от бъз без химически консерванти бяха най-ценният сватбен дар за Елеонора от родата на Генчо. Прибирайки се у дома, тя отдели около две седмици за реорганизация на килера и кухнята. Доказа на практика, че архитект Градев може и да е един от най-гърсените и доказали се специалисти, ама по отношение на функционалността на вътрешния дизайн хич го няма. Доказа го безшумно и деликатно...

И се започна едно мирно съжителство... Елеонора се грижеше за дома, а Генчо – за финансовото му обезпечаване. Тя ежедневно бродеше сутрин из пазари и бутикови бакалии, за да набави висококачествени провизии за семейната трапеза. В събота и неделя семейството посещаваше провинцията, от където Елеонора подбираше сезонни зеленчуци и домашно приготвени млечни продукти, свежо месо и деликатни плодове и подправки. В неделя вечер тя вадеше на масата в кухнята последните придобивки, подготвяше ги за правилно съхранение и нареждаше съкровищата по съответните им места. Архитект Градев оставяше съпругата си да върши каквото желае и тихо се наслаждаваше на щастието си. Вечер сядаше с нея на трапезата и тихо, по неговия срамежлив начин, уважаваше с нож и вилица ежедневния ѝ труд...

В един щастлив семеен живот винаги настъпва

онзи критичен момент, в който малкото камъче преобръща колата. Според представителна извадка на българския бракоразведен регистър това най-често е предизвикано от някой много дребен момент от домакинското ежедневие, който обаче се оказва непреодолим за двамата съпрузи. По отношение на характера на този момент статистиката е още по-безкомпромисна – съвсем максимален е процентът на тези случаи, в които този момент е провокиран от накърнено женско самолюбие. За съжаление такъв провокационен момент настъпи и в безоблачното ежедневие на архитект Градеви – онзи нещастен момент, в който Елеонора запита Генчо:

– Скъпи, как ти харесва вечерята?

За огромно разочарование на Елеонора и за трижди по-огромна изненада на Генчо, който очакваше искреността му да бъде оценена и въобще беше решил, че въпросът е зададен с желание да бъде изравнена една лека и незначителна неравност в съвместния им живот, архитект Градев отвърна:

– Прекрасна е, Елеонора, макар че не е така, както готвеше покойната ми съпруга!

Елеонора беше толкова изненадана, че усети цялото си същество парализирано, и именно това ѝ състояние на вцепенение я предпази от неволна необмислена реакция. След около три часа, току-що успяла да преодолее емоционалната парализа, тя вече беше размислила и беше решила, че на тази ѝ възраст е крайно неразумно една несполучлива гозба да я лиши и от втория ѝ съпруг, затова тя се отказа от мисълта да се окаже разведена жена или вдовица за втори път. Тя просто реши да се откаже за в бъдеще от тазвечершното злополучно ястие „Касуле от долината на Лоара“.

Но веднъж вече алармирано, вниманието на Елео-

нора беше твърде изострено и затова на следващата вечер тя пак запита своя Генчо как намира печеното пиле с глазирани зеленчуци „а ла Уестминстър“. За огромно нейно разочарование архитект Градев отново отвърна:

– Прекрасно, скъпа Елеонора! И все таки не е като гозбите на покойната ми съпруга...

Елеонора беше съкрушена.

На следващия ден тя отвори тефтерчето си с телефонни номера и за около час впрегна някогашната си флотилия да възстанови доставките от цял свят. Това никак не беше лесна задача, защото на част от колегите на покойния капитан Хаджикметски им беше писнало от редовния елеонорин тормоз, а вече го нямаше и покойният ѝ съпруг, комуто да са колегиално задължени. Други бяха неоткриваеми поради триметровата стена, която съпругите им бяха построили между тях и Елеонора, озовала се за известно количество време свободна жена с изкусителни умения в кухнята, така неустойими за кой да е мъж. Въпреки пречките, младата госпожа Градева успя да намери път към сърцата и достъпните за тях хранителни пазари на старите си доставчици, и така към дома на архитекта отново потехока несметните хранителни богатства на цял свят. Така Елеонора започна да изненадва всеки божи ден Генчо с кнедли по чешки, болонезе по милански, патица по пекински, дори кенгурски стек по мелбърнски – два пъти! Огромната драма във всичко това беше, че всяка една семейна вечеря завършваше с признанието на архитект Градев „Прекрасно е, Елеонора, но, не знам как така се е получило, но някак си, неизвестно как, а и навярно съвсем случайно, не е като сготвеното от покойната ми съпруга!“

След няколкомесечен отказ на Елеонора да се

признае победена от покойната, тя все пак се реши да потърси помощ за все по-изплъзващите ѝ се кулинарни юзди. Най-напред тя попита съседката Ваня – учителка по руски на средна възраст, безцеремонна, но добра по душа и открита по характер.

– Йелъе, да ти кажа правичката, хич не знам! Тя, покойната, не беше много общителна и ний, така, не са събирахме много-много. Даже май хич. И тя не идваше, и аз не ходех. Та хич и не знам кво са яли, как са яли...

Елеонора не се отказа. При следващото посещение на свекърва си в ямболското село тя хвана старичката под ръка и я отведе в градината, уж да ѝ покаже от коя леха да накъса зелен боб.

– Йелъе, майка, да ти кажа правичката, хич не знам – отвърна ѝ мама Руска. – Аз кога ходех на гости, туря в торбичката една печена кокошчица, туря две бурканчета трушийка, малко домашно сиренце, малко чушчици, и тва ядахме! А инак как е готвила, що е готвила – гледам, Генчо нивгаж не е заслабвал, та ше трябва да е готвила!

Още няколко пъти Елеонора удари на камък, като с всеки следващ опит отчаянието ѝ растеше ли, растеше. Тя продължи да готви на Генчо, като го подпитваше с надежда след всяка нейна кулинарна фантазия. За огромна нейна трагедия отговорът беше все един и същ – „Всичко много хубаво, Елеонора, ама не готвиш като покойната ми съпруга!“

И ето, днес, няколко месеца след началото на тази кулинарна сага, тя огорчено обели две торби арпаджик, донесени от еко градина в ямболско, оскуба с натезало сърце четири гургулици, отстреляни предния ден от странджанска ловна дружинка, задуши зарзавата с масло в чугунена тенджерка и прибави с яд

предварително изкиснатите в марината гургулици заедно със зеленчуков бульон в тенджерката с френската лучена яхния с гургулици. Сега, ронейки горчиви сълзи, бъркаше провансалската яхния с чувство на безнадеждност, силно предчувствайки грандиозния провал на днешната вечеря.

В този момент домашният телефон звънна. Елеонора, която и без друго стоеше на тръни заради вечния неуспех в кухнята напоследък, подскочи и пусна дървената лъжица в тенджерата. На домашния телефон звънеше само свекърва ѝ, така че изненада по жицата отсреща не се очакваше.

– Ало, здравей, майко – Елеонора преглътна сълзите си не само да не разтревожи старицата, но и за да не признае своя провал.

– Йелъе, аз съм, майка! – младата жена премигна досадена – че кой може да бъде! – Йелъе, да дойдете тая неделя да си земете яйца! Отделила съм ви три кори яйца! Да дойдете, да са ви пресни! Другите ми ги донеси, старите, ше ги продам на пазара.

– Ще дойдем, мамо Руске, нали знаеш, всяка седмица идваме.

– Добре. Йелъе, лападът излезе, майка. Да ти набера ли да ти задуша и да ти го туря в буркани?

– А, недей, майко! Ще си набера аз и ще си задуша, че аз по-твърдичък го искам, не така мекичък, както го обичаш ти – душата на Елеонора се свиваше бавно, но упорито, от нова тревога. „Сигурно ще да е заради тоя преварен лапад, да не го съсипе пак“, помисли си тя.

– А, хубу, майка. Че Генчо, нали знайш, много обича баница с лапад. – Елеонора продължаваше да има чувството, че бавно, но безвъзвратно настъпва някаква огромна беда някъде около нея. – Ти ко прайш,

